

**Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »REPowerEU: Wspólne europejskie działania w kierunku bezpiecznej i zrównoważonej energii po przystępnej cenie«”**

(COM(2022) 108 final)

(2022/C 323/21)

Sprawozdawcy: **Thomas KATTNIG**

**Alena MASTANTUONO**

**Simo TIAINEN**

|   |   |
|---|---|
| Wniosek o konsultację                           | Komisja Europejska, 2.5.2022  |
| Podstawa prawna                                 | Artykuł 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej                   |
| Sekcja odpowiedzialna                           | Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego |
| Data przyjęcia przez sekcję                     | 2.5.2022  |
| Data przyjęcia na sesji plenarnej               | 18.5.2022   |
| Sesja plenarna nr                               | 569   |
| Wynik głosowania<br>(za/przeciw/wstrzymało się) | 159/3/4   |

## 1. Wnioski i zalecenia

1.1. Obecna sytuacja geopolityczna spowodowana rosyjską inwazją na Ukrainę uwypukla znaczenie bezpieczeństwa dostaw energii i skłania do zwiększenia niezależności i autonomii energetycznej UE. EKES w pełni popiera cel, jakim jest jak najszybsze odejście od rosyjskiej energii.

1.2. W ubiegłym roku UE doświadczyła również беспрецедентowego wzrostu cen energii. Zjawisko to dodatkowo spotęgowały konsekwencje rosyjskiej agresji na Ukrainę i stanowi ono niemożliwe do udźwignięcia obciążenie dla europejskich gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.

1.3. W związku z tym uzasadnione są natychmiastowe działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii i złagodzenia skutków wysokich cen dla gospodarstw domowych, rolników, przedsiębiorstw i przemysłu. Komunikat „REPowerEU: Wspólne europejskie działania w kierunku bezpiecznej i zrównoważonej energii po przystępnej cenie” przedstawia nowe działania mające na celu zwiększenie produkcji zielonej energii, dywersyfikację dostaw i zmniejszenie popytu na rosyjski gaz, który doprowadził do znaczących wzrostów cen na rynku energii elektrycznej z powodu manipulacji rynkowej.

1.4. EKES z zadowoleniem przyjmuje komunikat dotyczący REPowerEU, ponieważ przedstawia on rozwiązania zgodne z celami Zielonego Ładu i europejskiej unii energetycznej. Komitet ostrzega, że Europa musi zachować szczególną ostrożność w przypadku zasobów zastępujących rosyjski gaz, gdyż niektóre z nich mają szkodliwy wpływ na środowisko oraz mogą doprowadzić do nowej zależności od państw trzecich, które nie podzielają wartości europejskich.

1.5. EKES z zalem zauważa, że jego apel <sup>(1)</sup> o zmniejszenie strategicznej zależności od niewiarygodnych stron trzecich nie przełożył się na działania przywódców politycznych, a wręcz przeciwnie – zależność ta się zwiększyła. Obecny kryzys cen energii zupełnie dużo słabiej dotknąłby europejskie społeczeństwo i europejskie przedsiębiorstwa, gdyby Europa nie była tak bardzo zależna od importu paliw kopalnych z Rosji.

<sup>(1)</sup> Opinia EKES-u w sprawie cen energii (Dz.U. C 275 z 18.7.2022, s. 80).

1.6. UE musi konsekwentnie przestrzegać wszystkich podstawowych celów swej polityki energetycznej, czyli takich jak zapewnienie bezpieczeństwa dostaw, rozsądne koszty i ceny oraz neutralność pod względem emisji dwutlenku węgla. Należy zatem skupić się na środkach, które przynoszą największe korzyści z punktu widzenia wszystkich tych celów – zarówno w obecnej trudnej sytuacji, jak i w perspektywie długoterminowej.

1.7. Choć EKES zgadza się z Komisją Europejską, że należy dążyć do osiągnięcia niezależności od gazu rosyjskiego, zwraca uwagę na to, że zmniejszenie popytu na rosyjski gaz o dwie trzecie do końca bieżącego roku będzie niezwykle trudne dla europejskiej gospodarki i społeczeństwa. Można to osiągnąć z jednej strony poprzez dywersyfikację – przede wszystkim w perspektywie krótkoterminowej – za pomocą LNG i biometanu, a z drugiej strony poprzez efektywność energetyczną i rozwój odnawialnych źródeł energii. Zmiana zależności od jednego dostawcy i od źródła energii, które ma duży udział w koszyku energetycznym UE, jest kwestią złożoną i nie może nastąpić z dnia na dzień. W perspektywie krótkoterminowej oznacza to, że wszystkie dostępne źródła energii powinny być wykorzystywane bez żadnych uprzedzeń, aby uniknąć przerw w dostawach energii i niepokojów społecznych. Priorytetowo należy traktować dostępne źródła odnawialne.

1.8. Aby zapewnić akceptowalne społecznie ceny energii, a jednocześnie utrzymać UE na dobrej drodze do pozostania liderem w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, EKES wzywa do:

- usprawnienia i przyspieszenia procedur wydawania pozwoleń dotyczących odnawialnych źródeł energii, ponieważ procedury te są postrzegane jako główna przeszkoda uniemożliwiająca szybsze wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych,
- zachęcania państw członkowskich do określenia sprawdzonych obszarów dla odnawialnych źródeł energii w celu zwiększenia wykorzystania tych źródeł,
- oceny istniejących przepisów biurokratycznych dotyczących instalacji i wprowadzania do obrotu/samoużytkowania odnawialnych źródeł energii oraz do usunięcia wszelkich zbędnych barier w celu uwolnienia pełnego potencjału energetyki obywatelskiej i społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem mniejszych instalacji i opcji elastyczności,
- zbadania sposobów zachęcania do szybszego wprowadzania pomp ciepła – chociaż sugerowane w REPowerEU przyspieszenie wprowadzania pomp ciepła należy przyjąć z zadowoleniem, to trzeba unikać w całej Europie problemów z zarządzaniem energią w warunkach szczytowego zapotrzebowania na prąd elektryczny; należy też rozważyć hybrydowe pompy ciepła,
- zbadania konkretnych środków mających na celu pobudzenie produkcji biometanu i zachęcanie do takich działań, zgodnie z sugestią REPowerEU,
- zwiększenia inwestycji w energię geotermalną i systemy ciepłownicze.

1.9. EKES przyznaje, że interwencje państw członkowskich, zarówno podatkowe, jak i regulacyjne, będą konieczne, aby zapewniać konsumentom końcowym przystępne ceny i zapobiegać ubóstwu energetycznemu. Ponadto wzywa Komisję i Radę do podjęcia dalszych działań w celu ustabilizowania cen w systemie energetycznym UE, tak aby uniknąć nieoczekiwanego nagłego wzrostu cen. Decydenci powinni jednak dopilnować, aby działania te nie utrudniały funkcjonowania wewnętrznego rynku energii, nie zagrażały wysiłkom na rzecz obniżenia emisyjności i osiągnięcia efektywności energetycznej ani nie powodowały niepewności inwestycyjnej w przemyśle energetycznym. Wszelkie środki, zarówno na szczeblu państw członkowskich, jak i europejskim, powinny być dokładnie konsultowane z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, np. z partnerami społecznymi.

1.10. Wewnętrzny rynek energii nie jest w pełni ukończony i w czasach kryzysu aspekt solidarności jest bardzo ważny. Infrastruktura musi zostać wzmocniona w celu dostosowania się do przejścia na transformację ekologiczną, a także na różnicowane źródła gazu, przy jednoczesnym zapewnieniu przepływu energii między państwami członkowskimi za pośrednictwem połączeń międzysystemowych.

1.11. EKES z zadowoleniem przyjmuje zapowiedzi Komisji w kwestii terminów rozpatrzenia spraw dotyczących pomocy państwa (do lata).

1.12. EKES zdecydowanie popiera wniosek Komisji w sprawie magazynowania gazu i wzywa instytucje do:

- uzupełnienia tego wniosku o instrument inwestycji krótkoterminowych w celu wsparcia rozwoju infrastruktury przystosowanej do wodoru, takiej jak połączenia wzajemne i instalacje magazynowania,
- rozważenia wykorzystania instalacji magazynowania gazu w sąsiadujących państwach trzecich, w tym w Ukrainie,

— stworzenia planów dla poszczególnych państw członkowskich, aby uniknąć nie zrównoważonego podziału obciążeń w wymiarze regionalnym.

1.13. Zróżnicowana paleta sposobów produkcji energii stanowi element bezpieczeństwa dostaw energii. Ważne jest zatem, by oprócz energii wiatrowej i słonecznej wykorzystywać szeroką gamę niskoemisyjnych źródeł energii, które pasują pod względem ekonomicznym i ekologicznym do systemu energetycznego. Do czasu zakończenia procesu dywersyfikacji źródeł energii w UE – EKES z zadowoleniem przyjąłby praktyczne wykorzystanie stabilnych i przystępnych cenowo źródeł energii spełniających wymogi niskoemisyjne.

1.14. EKES ubolewa, że w komunikacie nie wspomniano o roli stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii w zapewnianiu stabilności dostaw energii.

## 2. Tło i kontekst

2.1. Bezpośrednio w następstwie rosyjskiej inwazji na Ukrainę i w reakcji na nią Komisja Europejska ogłosiła i zaproponowała w marcu 2022 r. zarys planu, którego celem jest uniezależnienie UE od rosyjskich paliw kopalnych, począwszy od gazu, na długo przed 2030 r.

2.2. Zakres zainteresowania można rozszerzyć na stopniowe likwidowanie zależności od rosyjskiej ropy naftowej i rosyjskiego węgla, w przypadku których UE ma większy wybór potencjalnych innych dostawców. UE importuje 90 % zużywanego przez siebie gazu, a Rosja dostarcza ponad 40 % gazu łącznie zużywanego w UE. Ponadto 27 % przywożonej ropy naftowej i 46 % przywożonego węgla pochodzi z Rosji.

2.3. W planie opisano również zestaw środków mających na celu reagowanie na rosnące ceny energii i uzupełnienie zapasów gazu na najbliższą zimę. Oprócz zestawu narzędzi dotyczącego cen energii plan zawiera dodatkowe wytyczne dla państw członkowskich, potwierdzające możliwość regulacji cen w wyjątkowych okolicznościach oraz określające, w jaki sposób państwa członkowskie mogą redystrybuować wśród konsumentów przychody z wysokich zysków sektora energetycznego i z handlu uprawnieniami do emisji. Unijne zasady pomocy państwa oferują także państwom członkowskim możliwość udzielenia krótkoterminowej pomocy przedsiębiorstwom dotkniętym wysokimi cenami energii i pomagają zmniejszyć ich narażenie na zmienność cen energii w perspektywie średnio- i długoterminowej. W związku z tym Komisja przeanalizuje wszystkie możliwe warianty środków nadzwyczajnych w celu ograniczenia efektu domina w postaci wpływu cen gazu na ceny energii elektrycznej.

2.4. Plan REPowerEU ma na celu dywersyfikację dostaw i podaży gazu, przyspieszenie wytwarzania gazu ze źródeł odnawialnych, a także zapewnienie zastąpienia gazu do celów ogrzewania i produkcji energii elektrycznej. Wszystkie te środki mają prowadzić do zmniejszenia zapotrzebowania UE na rosyjski gaz o dwie trzecie do końca 2022 r.

2.5. Dywersyfikacja ogólnych dostaw energii do UE ma odbyć się poprzez:

- a) dywersyfikację dostaw gazu dzięki zwiększeniu przywozu LNG oraz przywozu gazu z rurociągów dostawców innych niż Rosjanie;
- b) zwiększenie produkcji i przywozu biometanu i wodoru ze źródeł odnawialnych; szybsze zmniejszanie wykorzystywania paliw kopalnych na poziomie gospodarstw domowych, budynków i przemysłu oraz na poziomie systemu energetycznego; zwiększenie efektywności energetycznej; zwiększenie wykorzystania energii odnawialnej; elektryfikacja; usunięcie przeszkód z zakresu infrastruktury.

## 3. Uwagi ogólne

3.1. EKES rozumie, że plan REPowerEU jest nadzwyczajnym i pilnym krokiem spowodowanym eskalacją agresji rosyjskiej i jej wpływem na funkcjonowanie unijnego rynku energii i jego bezpieczeństwo w przyszłości. Zgadza się również, że takie działanie musi być solidne i jak najszybciej wdrożone w praktyce. Obecna sytuacja dotyczy nie tylko cen przywożonych towarów strategicznych, ale również dostosowania podaży niezbędnej do funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa UE.

3.2. EKES z zadowoleniem przyjmuje komunikat dotyczący REPowerEU, ponieważ przedstawia on rozwiązania zgodne z celami Zielonego Ładu i europejskiej unii energetycznej. Niemniej Komitet ostrzega, że Europa musi zachować szczególną ostrożność w przypadku zasobów zastępujących rosyjski gaz, gdyż niektóre z nich mają szkodliwy wpływ na środowisko oraz mogą doprowadzić do nowej zależności od państw trzecich, które nie podzielają wartości europejskich.

3.3. Ta nowa rzeczywistość wymaga drastycznego przyspieszenia przejścia na czystą energię oraz zwiększenia niezależności i autonomii energetycznej UE. Należy wzmocnić infrastrukturę w celu dostosowania się do przejścia na transformację ekologiczną umożliwiającą osiągnięcie celów Zielonego Ładu, a także przejścia na zróżnicowane źródła gazu, przy jednoczesnym zapewnieniu przepływu energii między państwami członkowskimi za pośrednictwem połączeń międzysystemowych. W swoim dokumencie Komisja wzywa do przystosowania infrastruktury do wykorzystania wodoru, co EKES popiera.

3.4. Plan REPowerEU jest również związany z szeroko zakrojonymi środkami sankcyjnymi przyjętymi przez UE i inne regiony świata zachodniego w odniesieniu do Rosji i może być odpowiednio koordynowany i dostosowany, ponieważ można oczekiwać, że zakres i intensywność sankcji mogą z czasem ulec zmianie. Jednak ostateczny cel REPowerEU – niezależność od Rosji pod względem dostaw strategicznych towarów oraz jej ingerencji na europejskim rynku energetycznym – powinien pozostać jasny i niezmienny.

3.5. Jednocześnie EKES wyraża ubolewanie, że jego liczne apele o zmniejszenie strategicznej zależności od niewiarygodnych stron trzecich nie przełożyły się na działania przywódców politycznych, a wręcz przeciwnie – ta zależność zwiększyła się. Obecny kryzys cen energii nie dotknąłby europejskiego społeczeństwa i europejskich przedsiębiorstw w żadnym wypadku tak mocno, gdyby Europa nie była tak silnie zależna od importu paliw kopalnych z Rosji, co było wynikiem podjęcia w ostatnim dziesięcioleciu krótkowzrocznych decyzji dotyczących energii przez niektóre państwa członkowskie.

3.6. W czasach kryzysu należy pamiętać o ogólnych celach, a nie tylko starać się rozwiązywać najpilniejsze problemy. W związku z tym EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja czyni to w swoim komunikacie. UE musi zatem konsekwentnie przestrzegać podstawowych celów swojej polityki energetycznej i systemów energetycznych – dotyczących bezpieczeństwa dostaw, rozsądnych kosztów i cen oraz neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla. Biorąc pod uwagę, że wszystkie te podstawowe cele są obecnie zagrożone, UE powinna skoncentrować się na środkach, które przynoszą największe korzyści pod względem całości celów i przyczyniają się w najbardziej skuteczny sposób do sprostanania najpilniejszym obecnie wyzwaniom i realizacji celów bardziej długoterminowych.

3.7. Zróżnicowana paleta sposobów produkcji energii stanowi element bezpieczeństwa dostaw energii. Ważne jest zatem, by oprócz energii wiatrowej i słonecznej wykorzystywać szeroką gamę niskoemisyjnych źródeł energii, które pasują pod względem ekonomicznym i ekologicznym do systemu energetycznego. Istnieje również potrzeba równoległego stosowania systemów ciepłowniczych i pomp ciepła.

3.8. EKES ubolewa, że w komunikacie nie wspomniano o roli stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii w zapewnianiu stabilności dostaw energii.

3.9. Choć EKES zgadza się z Komisją Europejską, że należy dążyć do osiągnięcia niezależności od gazu rosyjskiego, to zwraca uwagę, że zmniejszenie popytu na rosyjski gaz o dwie trzecie do końca bieżącego roku będzie niezwykle trudne dla europejskiej gospodarki i społeczeństwa. Można to osiągnąć poprzez dywersyfikację, z jednej strony – przede wszystkim w perspektywie krótkoterminowej – za pomocą LNG i biometanu, a z drugiej strony poprzez efektywność energetyczną i rozwój odnawialnych źródeł energii. Zmiana zależności od jednego dostawcy i od źródła energii, które ma duży udział w koszyku energetycznym UE, jest kwestią złożoną i nie może nastąpić z dnia na dzień. Należy uruchomić wszystkie źródła energii, aby uniknąć przerw w dostawie energii i niepokojów społecznych.

3.10. EKES przyznaje, że interwencje państw członkowskich, zarówno podatkowe, jak i regulacyjne, będą konieczne, aby zapewniać konsumentom końcowym przystępne ceny i zapobiegać ubóstwu energetycznemu. Ponadto wzywa Komisję i Radę do podjęcia dalszych działań w celu ustabilizowania cen w systemie energetycznym UE, tak aby uniknąć nieoczekiwanego nagłego wzrostu cen. Decydenci powinni jednak dopilnować, aby działania te nie utrudniały funkcjonowania wewnętrznego rynku energii, nie zagrażały wysiłkom na rzecz obniżenia emisyjności i osiągnięcia efektywności energetycznej ani nie powodowały niepewności inwestycyjnej w przemyśle energetycznym. Wszelkie środki, zarówno na szczeblu państw członkowskich, jak i europejskim, powinny być dokładnie konsultowane z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, np. z partnerami społecznymi.

3.11. Wysokie ceny energii prowadzą do osiągania wysokich zysków przez wiele przedsiębiorstw naftowych, a także niektórych dostawców energii i handlowców. Międzynarodowa Agencja Energetyczna (MAE) szacuje te nieoczekiwane zyski w UE na około 200 mld EUR w 2022 r. i proponuje, aby zostały one przechwycone za pomocą podatków i redystrybuowane jako rekompensata finansowa dla konsumentów energii, takich jak gospodarstwa domowe znajdujące się w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa energochłonne oraz sektor rolnictwa i leśnictwa, oraz by były wykorzystywane do rozwoju produkcji energii ze źródeł odnawialnych i niezbędnej infrastruktury sieciowej. EKES podkreśla, że w przypadku jakichkolwiek podatków od nieoczekiwanych zysków należy zadbać o to, by nie zniechęcać przedsiębiorstw energetycznych do inwestowania w rozwiązania niskoemisyjne właśnie w czasie, gdy wzywa się Europę do ich przyspieszenia, aby osiągnąć cele Zielonego Ładu.

3.12. Wszelkie środki wsparcia mające na celu złagodzenie kryzysu powinny być tymczasowe i dobrze ukierunkowane na tych najbardziej dotkniętych kryzysem, niezależnie od tego, czy mowa tu o obywatelkach i obywatelach, MŚP, czy też branżach energochłonnych. Zamiast tworzyć nowe instrumenty UE, należy wykorzystać istniejące fundusze, takie jak Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz zwiększone dochody z systemu handlu uprawnieniami do emisji.

3.13. W przypadku całkowitego przerwania dostaw z Rosji Europa nie byłaby w stanie pokryć swojego zapotrzebowania na gaz podczas zimy w drugiej połowie roku. Konieczne jest zatem rozważenie sposobów organizacji popytu i zwiększenia podaży. Po pierwsze, należy organizować popyt, a MAE przedstawiła propozycje w tym zakresie, które zmniejszyłyby zależność UE od rosyjskiego gazu (umiarkowanie energetyczne, zorganizowany plan zmniejszenia obciążenia itp). Po drugie, należy aktywować wszystkie warianty dywersyfikacji dostaw gazu poprzez import LNG (w jak największym stopniu napełnić instalacje magazynowania dzięki przywozowi LNG, a jednocześnie zwiększyć zdolności w zakresie przywozu LNG).

3.14. Nie wszystkie państwa członkowskie mają dostęp do terminali LNG i sytuacja wymaga nadzwyczajnej solidarności między państwami członkowskimi oraz przyspieszenia tworzenia połączeń międzysystemowych. Wszystkie te zmiany oznaczają gigantyczne dodatkowe koszty związane z wymaganymi inwestycjami. Należy sporządzić harmonogram praktycznej wykonalności takich środków i inwestycji. Zakończenie inwestycji w niezbędną infrastrukturę zajmie po prostu trochę czasu, prawdopodobnie kilka lat.

3.15. Konieczne będzie również wzmocnienie infrastruktury ze względu na wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, a do inwestycji w tym obszarze trzeba raczej zachęcać niż je utrudniać. Sieci dystrybucyjne mają kluczowe znaczenie dla integracji dużych ilości zielonej energii elektrycznej i należy je odpowiednio rozbudować i zdigitalizować. Aby uniknąć kosztów osieroconych, należy odpowiednio rozważyć i zaplanować te decyzje inwestycyjne tak, by wytrzymały próbę czasu.

3.16. Obecne warunki rynkowe nie stanowią zachęty do magazynowania gazu w lecie. EKES z zadowoleniem przyjmuje to, że Komisja uznaje magazynowanie gazu za infrastrukturę krytyczną. Zdecydowanie popiera wnioski Komisji w sprawie magazynowania gazu. Komitet wzywa instytucje do:

- uzupełnienia tego wniosku o instrument inwestycji krótkoterminowych w celu wsparcia inwestycji w infrastrukturę przystosowaną do wodoru, taką jak połączenia wzajemne i instalacje magazynowania,
- rozważenia wykorzystania instalacji magazynowania gazu w sąsiadujących państwach trzecich, w tym w Ukrainie,
- stworzenia planów dla poszczególnych państw członkowskich, z uwzględnieniem rozmiarów magazynów, zużycia w danym kraju i zdolności instalacji magazynowych do obsługi innych państw w regionie, aby uniknąć nierównoważonego podziału obciążeń w wymiarze regionalnym,
- wprowadzenia mechanizmu wczesnego wdrażania, który umożliwi krajowym organom regulacyjnym jak najszybsze rozpoczęcie prac przygotowawczych nad obowiązkowym procesem certyfikacji.

Ze względu na występowanie różnych systemów w państwach członkowskich powinno również być możliwe wypełnienie obowiązków w zakresie magazynowania gazu za pomocą paliw alternatywnych.

3.17. EKES z zadowoleniem przyjmuje zapowiedziane przyspieszenie prac nad wodorem i nowe cele (+15 mln ton do 2030 r.), ale należy przyjąć realistyczne podejście. Potrzebne są: elastyczność w zakresie wdrażania (np. dodatkowość), pragmatyzm w zakresie wsparcia (i jak najszybsze podejmowanie decyzji w sprawie projektów IPCEI/pomocy państwa) oraz usunięcie zbędnych ograniczeń, które mogą utrudniać inwestycje. EKES z zadowoleniem przyjmuje zapowiedzi Komisji w kwestii terminów rozpatrzenia spraw dotyczących pomocy państwa (do lata).

3.18. EKES przypomina swój apel, by najistotniejszym celem było postawienie obywateli i obywaterek w centrum unii energetycznej<sup>(2)</sup>. Należy jednak przyjąć konkretne środki w ramach prawodawstwa Unii w celu szybkiego wprowadzenia tej idei w życie i wyeliminowania zależności UE od Rosji. Skomplikowany dostęp konsumentów do własnej produkcji energii odnawialnej i dzielenia się nią utrudnia ochronę konsumentów przed rosnącymi cenami energii. EKES wzywa do dokonania oceny istniejących przepisów biurokratycznych dotyczących instalacji i wprowadzania do obrotu/samoużytkowania odnawialnych źródeł energii oraz apeluje o usunięcie wszelkich zbędnych barier w celu uwolnienia pełnego potencjału energetyki obywatelskiej i społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem mniejszych instalacji i opcji elastyczności.

#### 4. Uwagi szczegółowe

4.1. EKES wzywa Komisję Europejską do utworzenia grupy zadaniowej odpowiedzialnej za stały nadzór nad wdrażaniem planu w praktyce, ocenę jego wykonalności i potencjalnych zagrożeń. Okoliczności mogą się dramatycznie zmienić, a cele REPowerEU muszą zostać osiągnięte i pomyślnie zrealizowane z ważnych powodów strategicznych.

<sup>(2)</sup> Dz.U. C 220 z 9.6.2021, s. 38.

4.2. Podjęcie pilnych działań jest konieczne, ale niezbędne jest również kontynuowanie inwestycji w badania naukowe i innowacje, z należyтым uwzględnieniem większej potrzeby znalezienia rozwiązań w zakresie radzenia sobie ze związanymi z energią zagrożeniami i wyzwaniem geoeconomicznymi, społecznymi i środowiskowymi.

4.3. W planie REPowerEU sugeruje się zwiększenie produkcji biometanu do 35 mld m<sup>3</sup> do 2030 r. Choć cel ten zasługuje na poparcie, jest także bardzo ambitny, i EKES apeluje o konkretne środki i zachęty, by umożliwić jego osiągnięcie.

4.4. Cel w zakresie instalacji pomp ciepła należy podwoić i powinien wynosić dwa miliony zainstalowanych pomp rocznie. Może to prowadzić do znacznego spadku zużycia gazu na ogrzewanie o około 35 mld m<sup>3</sup> do 2030 r. Należy zbadać sposoby zachęcania do szybszego wprowadzania pomp ciepła. Należy jednak zadbać o to, by nie stwarzać w całej Europie problemów z zarządzaniem w warunkach szczytowego zapotrzebowania na energię elektryczną; należałoby też rozważyć hybrydowe pompy ciepła. Obecna infrastruktura będzie musiała zostać zmodernizowana dzięki inteligentnym sieciom, aby sprostać wyższemu zapotrzebowaniu na elektryfikację.

4.5. Przyspieszenie inwestycji wymaga korzystnego i bezpiecznego otoczenia inwestycyjnego. EKES z aprobatą przyjmuje propozycję przyspieszenia procedur wydawania pozwoleń, przy czym ważne jest, aby nie osłabić należytych konsultacji z zainteresowanymi stronami. Jednocześnie szybki wzrost inwestycji pociąga za sobą wiele wyzwań, którymi również należy się zająć, w tym dotyczących dostępności wykwalifikowanej siły roboczej oraz niezbędnych materiałów i sprzętu.

4.6. Należy zachęcać państwa członkowskie do określenia sprawdzonych obszarów dla odnawialnych źródeł energii w celu zwiększenia wykorzystania tych źródeł. Istnieje niewykorzystany potencjał synergii pod względem wdrażania odnawialnych źródeł energii w powiązaniu z realizacją innych działań korzystnych pod względem społecznym i gospodarczym, takich jak transformacja terenów zdegradowanych lub pełne wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii w sektorach mieszkaniowym i handlowym.

Bruksela, dnia 18 maja 2022 r.

Christa SCHWENG  
Przewodnicząca  
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

---